

Sygn. akt III CZP 56/11

POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa K. I. S.A. w Z.
przeciwko Sylwestrowi J.
o zapłatę,
na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 października 2011 r.,
na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego
przez Sąd Okręgowy
postanowieniem z dnia 20 maja 2011 r.,

„Czy Sąd może wstrzymać wykonanie nakazu zapłaty wyłącznie w przypadku, jeżeli wskutek jego wykonania mogłaby wyniknąć dla pozwanego niepowetowana szkoda, czy też w każdym przypadku, gdy powołane w zarzutach okoliczności uprawdopodobniają niezasadność powództwa (art. 492 § 3 k.p.c.)?”

odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 7 października 2010 r. oddalił wniosek pozwanego o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla, wskazując, iż do oceny tego wniosku stosuje się odpowiednio art. 335 § 1 k.p.c., a pozwany nie wykazał, że w razie wykonania nakazu mogłaby wyniknąć dla niego niepowetowana szkoda.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwany zarzucił, że Sąd pierwszej instancji powinien rozważyć celowość utrzymania bądź wstrzymania natychmiastowej wykonalności nakazu zapłaty, a nie ograniczyć się jedynie do zbadania przesłanki groźby niepowetowanej szkody.

Przy rozpoznawaniu zażalenia Sąd Okręgowy dostrzegł zagadnienie prawne budzące – w jego ocenie – poważne wątpliwości i przedstawił je do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedmiotem zagadnienia prawnego przedstawionego do rozstrzygnięcia na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. może być wyłącznie kwestia prawna budząca poważne wątpliwości, której wyjaśnienie jest niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd drugiej instancji, przedstawiając zagadnienie prawne, powinien szczegółowo wskazać, na czym polegają jego wątpliwości, dlaczego uważa je za poważne i dlaczego rozstrzygnięcie tego zagadnienia jest konieczne do rozpoznania środka odwoławczego. Argumenty te podlegają rozważeniu przez Sąd Najwyższy, który w pierwszej kolejności bada, czy spełnione zostały warunki do podjęcia uchwały (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, niepubl., z dnia 24 stycznia 2002 r., III CZP 76/01, niepubl., z dnia 29 listopada 2005 r., III CZP 102/05, niepubl., z dnia 15 grudnia 2006 r., III CZP 120/06, niepubl., z dnia 19 stycznia 2007 r., III CZP 135/06, niepubl., z dnia 25 stycznia 2007 r., III CZP 100/06, niepubl., z dnia 25 czerwca 2008 r., III CZP 49/08, niepubl., z dnia 28 sierpnia 2008 r., III CZP 67/08, niepubl. i z dnia 17 września 2008 r., III CZP 70/08, niepubl.). Instytucja pytań prawnych, prowadząca do związania sądu orzekającego w danej sprawie poglądem Sądu Najwyższego, zawartym w podjętej uchwale, jest bowiem wyjątkiem od konstytucyjnej zasady podległości sędziów tylko Konstytucji oraz ustawom (art. 178

ust. 1 Konstytucji RP). Powinna być zatem stosowana w sposób ścisły, bez żadnych koncesji na rzecz argumentów o nastawieniu celowościowym i utylitarnym (zob. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 1999 r., III CZP 62/98, OSNC 1999, nr 10, poz. 166).

Sąd Okręgowy podkreślił, że, pozwany, wnosząc zarzuty od nakazu zapłaty i zgłaszając wniosek o wstrzymanie wykonania tego orzeczenia, powołał się na brak legitymacji procesowej powoda. Jednocześnie zauważył, że art. 492 § 3 k.p.c. nie wskazuje wprost przesłanek wstrzymania wykonania nakazu zapłaty, co pozwala przyjąć - w świetle dotychczasowego stanowiska Sądu Najwyższego, odnoszącego się do wykładni tego przepisu, wyrażonego w uchwałach z dnia 28 października 1993 r., III CZP 147/03, OSNC 1994, nr 5, poz. 104 i z dnia 24 września 2003 r., III CZP 58/03, OSNC 2004, nr 11, poz. 173 - że ocena zgłoszonego w tym przedmiocie wniosku nie może ograniczać się wyłącznie do przesłanki groźby poniesienia przez pozwanego niepowetowanej szkody, lecz może uwzględniać argumenty uprawdopodobniające zasadność zarzutów. W rzeczywistości zatem Sąd Okręgowy zakwestionował prawidłowość wykładni art. 492 § 3 k.p.c. dokonanej przez Sąd pierwszej instancji, zakładającej konieczność odpowiedniego stosowania do instytucji wstrzymania wykonania nakazu zapłaty art. 335 § 1 k.p.c., przeciwstawiając jej szeroko uargumentowane stanowisko przeciwne, co nie pozwala uznać, że powziął poważne wątpliwości, o których mowa w art. 390 § 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego konsekwentnie podkreśla się, że celem instytucji przewidzianej w tym przepisie nie jest uzyskanie wsparcia Sądu Najwyższego dla jednoznacznie sformułowanego przez sąd drugiej instancji stanowiska co do wykładni przepisu stosowanego przy rozpoznawaniu środka odwoławczego. Przesłanką uzasadniającą przedstawienie zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia nie może być wskazanie na dostrzeżone i przedstawione kontrowersje, gdyż samego ich zaprezentowania nie można jeszcze utożsamiać z istnieniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości (zob. m.in. postanowienia: z dnia 12 stycznia 2010 r., III CZP 113/09, niepubl.; z dnia 12 maja 2010 r., III CZP 9/11, niepubl.; z dnia 27 maja 2010 r., III CZP 32/10, niepubl. oraz z dnia 23 września 2010 r., III CZP 55/10, niepubl.)

Skoro z uzasadnienia postanowienie przedstawiającego zagadnienie prawne wynika, że w istocie Sąd Okręgowy nie ma wątpliwości co do właściwej wykładni art. 492 § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy na podstawie art. 61 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) postanowił, jak w sentencji.